

The Effects of 8 Weeks of Progressive Resistance Training and a Detraining Period After That, on the LVIDD and LVIDD Indices of Left Ventricular of Sedentary Women

Solale Hosseinzade¹, Hassan Naghizade², Hamidreza Fallah Yakhdani³, Alireza Babaei Mazreno^{3*}

1- Department of Sports Physiology, Yazd Azad University, Yazd, Iran.

2- Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Ardakan University, Ardakan, Yazd, Iran.

3- Department of Physical Education and Sports Sciences, Islamic Azad University, Khorasgan Branch, Isfahan, Iran.

Abstract

Background and aim: Sports activity is a stimulus for improving the risk factors of cardiovascular diseases. The aim of this study was the effect of 8 weeks of progressive resistance training (RT) and a detraining period after that, on the left ventricular end-systolic diameter (LVIDS), left ventricular end-diastolic diameter (LVIDD) indices of Left ventricular sedentary women.

Methods: In this semi-experimental research, 32 sedentary women were randomly divided into two groups: RT (n=16) and control (n=16). LVIDD and LVIDS were measured by echocardiography in three stages (before the start of training, at the end of 8 weeks of training, and at the end of 4 weeks of non-training). The training protocol was administered for 12 weeks. The collected data were analyzed using an independent T-test and analysis of variance with repeated measurements at a significance level of $p < 0.05$ by SPSS21 software.

Results: The results showed that there was a significant difference between the LVIDD values from the pre-test to the post-test and from the post-test to the end of the non-exercise period in the experimental group ($p < 0.05$). Also, there was a significant difference between the LVIDS values only from the pre-test to the post-test separately between the experimental and control groups ($p < 0.05$).

Conclusion: Based on the results, 8 weeks of RT has caused beneficial changes in the structure and function of sedentary women's heart, while 4 weeks of no training had adverse effects on these adaptations and changes. Therefore, it is recommended that people follow the exercises in a principled and regular manner.

Please cite as: Hosseinzade S, Naghizade H, Fallah Yakhdani H, Babaei Mazreno A. "The Effects of 8 Weeks of Progressive Resistance Training and a Detraining Period After That, on the LVIDD and LVIDD Indices of Left Ventricular of Sedentary Women". SOREN Journal 2024;5(1):6-14 [In Persian].

Article history:

Received
2024/01/01
Accepted
2024/03/01

Keywords:

- Progressive Resistance Training
- Detraining Period
- Structural and Functional Cardiac Indicators
- Sedentary Women

Corresponding Author

Name: Alireza Babaei Mazreno

Email Address: Alireza.babaei.m@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-6159-5536

تأثیر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده و یک دوره بی‌تمرینی پس از آن بر شاخص‌های LVIDS و LVIDD بطن چپ زنان کم‌تحرک

سلاله حسین زاده^۱، حسن نقی زاده^۲، حمیدرضا فلاح یخدانی^۳، علیرضا بابایی مزرعه نو^{۴*}

۱- گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشگاه آزاد یزد، یزد، ایران.

۲- دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه اردکان، اردکان، یزد، ایران.

۳- گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.

۴- گروه علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان، اصفهان، ایران.

چکیده

سابقه و هدف: فعالیت ورزشی محرکی برای بهبود عوامل خطر بیماری‌های قلبی و عروقی است لذا از این رو هدف از تحقیق حاضر تأثیر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده و یک دوره بی‌تمرینی پس از آن بر شاخص‌های قطر پایان سیستولی بطن چپ (LVIDS) و قطر پایان دیاستولی بطن چپ (LVIDD) بطن چپ زنان کم‌تحرک بود.

روش کار: در این تحقیق نیمه تجربی ۳۲ نفر از زنان کم‌تحرک به صورت تصادفی در دو گروه تمرین مقاومتی (۱۶ نفر) و کنترل (۱۶ نفر) جای گرفتند. شاخص‌های LVIDD و LVIDS با دستگاه اکو کاردیوگرافی در سه مرحله قبل از شروع تمرین، پایان ۸ هفته تمرین و پایان ۴ هفته بی‌تمرینی اندازه‌گیری شدند. پروتکل تمرینی به مدت ۱۲ هفته به مرحله اجرا در آمد و در نهایت داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون‌های آماری T مستقل، آنالیز واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ با نرم‌افزار SPSS21 تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی در گروه تجربی تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($p < 0/05$). همچنین بین مقادیر LVIDS فقط از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون به تفکیک گروه تجربی و کنترل تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: نتایج بدست آمده از تحقیق نشان داد ۸ هفته تمرین مقاومتی بکار گرفته شده باعث تغییرات سودمند در ساختار و عملکرد قلب زنان کم‌تحرک شده است، در حالی که ۴ هفته بی‌تمرینی بر این سازگاری‌ها و تغییرات بدست آمده اثرات نامطلوبی داشته است. از این رو توصیه می‌گردد افراد تمرینات را به صورت اصولی و منظم پیگیری کنند.

تاریخچه مقاله

دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۱

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۱

واژگان کلیدی

تمرین مقاومتی فزاینده،

دوره بی‌تمرینی،

شاخص‌های ساختاری و

عملکردی قلبی،

زنان کم‌تحرک.

مقدمه

قابلیت و توانایی فرد در اجرای فعالیت‌های ورزشی، به کارایی و عملکرد دستگاه‌های مختلف بدن بستگی دارد. به نظر می‌رسد دستگاه‌های بدن توانایی سازگاری با تحریکات و تغییرات مختلف را دارند و بافت‌ها خود را بر حسب تحریک وارد شده و نیازمندی‌های بدن با شرایط جدید منطبق می‌کنند (۱). کلیه اندام‌های بدن در اجرای فعالیت‌های ورزشی نقش بسزایی دارند، اما نقش کلیدی قلب در فراهم ساختن نیازهای سوخت و سازی برای تداوم زندگی و به‌ویژه انجام فعالیت‌های جسمانی انکارناپذیر است (۲). قلب سالم در تمام طول زندگی با روند ویژه‌ای کار می‌کند، اما

چنانچه تحت تأثیر فعالیت‌های منظم قرار بگیرد، پیر نمی‌شود. قلب بر اثر فعالیت‌های مستمر، از لحاظ کمی و کیفی دچار تغییراتی می‌شود که این تغییرات در نهایت به سازگاری‌های مفید در قلب می‌انجامد. قلب سالم در طول زندگی، با آهنگ منظم و ویژه‌ای کار می‌کند و اگر تحت تأثیر فعالیت‌های ورزشی قرار گیرد، پیر نمی‌شود (۳). ورزش تغییراتی ساختاری و عملکردی در قلب ورزشکاران، به‌ویژه بطن چپ ایجاد می‌کند (۴). با این حال، اثرات دقیق ورزش بر ساختار و عملکرد قلب به نوع، شدت و مدت زمان ورزش، میزان آمادگی جسمانی اولیه، وراثت و جنسیت بستگی دارد (۵).

پاسخ‌های فیزیولوژیکی هم باید مورد توجه قرار گیرد. این موضوع وقتی اهمیت بیشتری می‌یابد که هدف شخصی که تمرین می‌کند، آمادگی عمومی باشد نه آمادگی برای مسابقه و رقابت رسمی. شایان ذکر است که در تمام تحقیقات قبلی که مورد بررسی قرار گرفت اکثریت زنان و مردان ورزشکار را بررسی کرده‌اند و تحقیقات بسیار کمی به طراحی پروتکل‌های تمرینی و بی‌تمرینی پس از آن در جامعه آماری زنان کم‌تحرک پرداخته‌اند.

با توجه به اینکه شرایط نامطلوب بدنی مرتبط با وزن (سندروم متابولیک اضافه وزنی و چاقی) زمینه‌های تحلیل و تخریب ساختارهای سلولی، مولکولی و عملکردی ارگان‌های مهم و حیاتی بدن بویژه سیستم قلبی و عروقی را ایجاد می‌کنند و بدین ترتیب باعث رخداد شروع بیماری‌های قلبی و عروقی می‌گردند. بنابراین در هر زمانی و در هر شرایطی که بتوان با کمترین هزینه‌ها در زمینه گسترش سلامتی ارگان‌های بدن گامی موثر را برداشت از اهمیت و ارزش بالایی برخوردار است. از طرف دیگر، بکارگیری و طراحی تمرینات بدنی اصولی مرتبط با اهداف پژوهش می‌تواند پاسخگوی سوالات متعددی باشد که در زمینه سازگاری‌های سیستم قلبی و عروقی بدون پاسخ باقی‌مانده است. چرا که در مطالعات پیشین نتایج غیرمعتاد و متناقض موجود در این زمینه را به عواملی مانند نوع پروتکل تمرینی و نمونه‌ها نسبت داده‌اند. لذا، اهمیت و ضرورت داشته که با در نظر گرفتن پروتکل تمرینی مناسب بتوان تا حدودی به این سوالات پاسخ داد. موضوع دیگری که بر اهمیت این پژوهش در جامعه زنان شهرستان یزد می‌افزاید، بررسی اثرات بی‌تمرینی بدنال انجام تمرین مقاومتی است. زیرا شناخت اثرات بی‌تمرینی بدنال تمرینات مقاومتی می‌تواند از شیوع و گسترش بیماری‌های قلبی و عروقی جلوگیری کند. در نهایت با بکارگیری پروتکل تمرینی طراحی شده در پژوهش حاضر، می‌توان علاوه بر تغییرات احتمالی که در شاخص‌های ترکیب بدنی زنان کم‌تحرک ایجاد خواهد شد، احتمال شروع و رخداد سازگاری‌ها را در ساختار و عملکرد بطن چپ آنها را نیز متصور شد.

مطالعات اندکی اثرات تمرین مقاومتی را بر ساختار بطن چپ نمونه‌های انسانی مورد بررسی قرار داده‌اند. از طرف دیگر، آثار بی‌تمرینی پس از تمرینات مقاومتی بر ساختار و عملکرد بافت عضلانی قلب به خوبی مطالعه و روشن نشده است. بنابراین، پژوهش‌های دیگری لازم است که آثار مستقل تمرینات مقاومتی و بی‌تمرینی پس از آن را بر ویژگی‌های ساختاری قلب بخصوص بطن چپ مورد بررسی قرار دهد. لذا، پژوهش حاضر با هدف پاسخ‌گویی به این سوال است که، آیا ۸ هفته تمرین مقاومتی فزاینده و یک دوره بی‌تمرینی پس از آن بر ساختار و عملکرد بطن چپ (LVIDD، LVIDS)، زنان کم‌تحرک موثر می‌باشد یا نه؟

مواد و روش‌ها

در این تحقیق نیمه تجربی که به شکل میدانی صورت گرفت ۳۲ نفر زنان کم‌تحرک با دامنه سنی $45/37 \pm 5/46$ که قادر به شرکت منظم در پروتکل تمرینی بودند، به صورت تصادفی ساده انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه (۱- گروه تمرین مقاومتی (۱۶ نفر)، ۲- گروه کنترل (۱۶ نفر) جای گرفتند. معیار ورود به تحقیق شامل: داشتن سلامت عمومی و سلامت کامل قلبی و عروقی (به تأیید پزشک)، عدم مصرف دارو، عدم

تحقیقات نشان دادند که تمرینات ورزشی طولانی مدت و منظم با تغییرات و شکل‌پذیری بطن چپ همراه بوده است، به دنبال تمرینات ورزشی شدید، درازمدت و مکرر پدیده‌ای تحت عنوان قلب ورزشکار شکل می‌گیرد (۷، ۶). مرگ ناگهانی ورزشکاران جوان در هنگام فعالیت‌های ورزشی اگرچه بسیار نادر است اما دارای تبلیغات رسانه‌ای شدید می‌باشد. این امر در افکار عمومی ایجاد نگرانی شدید می‌نماید. قلب ورزشکار در اثر فعالیت‌های بدنی استقامتی، مقاومتی و ترکیبی سازگاری‌های مختلف می‌یابد (۸). آگاهی از این نوع سازگاری‌ها می‌تواند برای مربیان و کارشناسان فنی، جهت هدایت ورزشکاران مفید باشد. بی‌تمرینی پس از تمرین نیز می‌تواند موجب کاهش ابعاد حاصل از تمرین و برگشت تغییرات ایجاد شده به حالت قبل از تمرین شود. در واقع بی‌تمرینی یکی از رویدادهای تمرینی است که اکثر ورزشکاران با آن مواجه می‌شوند و مطمئناً با کاهش قابلیت‌های آنان همراه است (۹). در تحقیقات مختلفی، تأثیر بی‌تمرینی بر تغییرات قلبی- تنفسی، از جمله حداکثر اکسیژن مصرفی (۷) و عملکرد استقامتی؛ تغییرات عضلانی استخوانی، از جمله عملکرد قدرتی (۱۰) و توان بی‌هوازی و تغییرات متابولیکی، از جمله تغییرات ترکیب بدن (۱۱) در دوره‌های زمانی متفاوت روی افراد غیرورزشکار و ورزشکار با سنین مختلف و پس از انواع تمرینات قدرتی و استقامتی مطالعه شده است. کرامر و همکاران بیان کردند ۶ هفته بی-تمرینی در مردانی که تمرین قدرتی انجام می‌دادند افزایش معناداری در درصد چربی بدن ایجاد نمی‌کند (۱۲).

هنسون و همکاران در نتیجه‌گیری کلی بیان نمودند سازگاری‌هایی که در نتیجه تمرینات استقامتی به وجود می‌آیند به بی‌تمرینی حساس‌ترند، زیرا پایه و اساس آنزیمی دارند. برعکس، تغییرات قدرت در دوره‌های کوتاه بی‌تمرینی با مقاومت بیشتری همراه است و میزان تضعیف آن بسیار آهسته است (۱۳). علاوه بر این، کاهش حجم قلب و حجم بطن‌ها در دوره بی‌تمرینی نیز در کاهش حجم ضربه‌ای نقش دارد. تمرین مقاومتی به تمرین قدرتی یا تمرین با وزنه اطلاق می‌شود که در پاسخ به این نوع تمرین در هر دو نوع عضله اسکلتی و قلبی سازگاری ایجاد می‌شود. اجرای ورزش‌های قدرتی به دلیل افزایش اضافه بار فشاری بر قلب در طولانی مدت ممکن است به هایپرتروفی درون‌نگرای بطن چپ منجر شود. این تمرینات با افزایش اندکی در قطر داخلی و افزایش بیشتری در ضخامت دیواره بطن چپ همراه است (۱۰). به طور کلی افراد تمرین کرده جوان، در مقایسه با غیرورزشکاران ضخامت دیواره، ابعاد پایان دیاستولیک بطن چپ و قطر دهلیز چپ بزرگتری دارند (۱۱).

برخی دیگر از پژوهش‌ها نمایانگر افزایش معنی‌دار ضخامت دیواره و توده بطن چپ ورزشکارانی که ورزش‌های قدرتی انجام می‌دادند، بودند (۱). پژوهش‌ها در مورد فواید انواع تمرین‌های مقاومتی در حال پیشرفت است و این موضوع مورد علاقه متخصصان فیزیولوژی بالینی، مربیان و پژوهشگران ورزشی و غیرورزشی و حتی پزشکان متخصص است. بیشتر آن‌ها با این موضوع موافقت کرده، اختصاصی کردن تمرینات برای کسب پاسخ‌ها یا سازگاری‌های مطلوب، اهمیت بسزایی دارد. اگر چه موضوع تخصصی‌سازی را هم ورزشکاران و هم غیر ورزشکاران به طور گسترده‌ای پذیرفته‌اند، فعالیت مستمر از مشکلات طراحی برنامه‌های تمرینی است. در تجویز برنامه تمرینی علاوه بر موضوع تخصصی‌سازی،

متغیرهای ساختاری و عملکردی قلب شامل قطر پایان دیاستولی بطن چپ (LVIDD)، قطر پایان سیستولی بطن چپ (LVIDS)، بود که توسط پزشک متخصص قلب و عروق با دستگاه اکوکاردیوگرافی (مارک zonare، ساخت امریکا، مدل ۲۰۱۲) با قابلیت اکوکاردیوگرافی به روش‌های M-Mode، Spectra Doppler، Color Doppler (2-D) و در اتاق مخصوص اکو کاردیوگرافی اندازه‌گیری شدند.

ضربان قلب استراحتی با شمارش نبض ۶۰ ثانیه‌ای اندازه‌گیری شد. پیش از اکوکاردیوگرافی نیز متغیرهای قد و وزن با ترازوی آزمایشگاهی مجهز به قدسنج اندازه‌گیری گردید.

برنامه‌ی تمرینی شامل ۳ روز تمرین در هفته و هر روز به مدت ۹۰ دقیقه در سالن ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد اجرا گردید. این برنامه به مدت ۸ هفته از شدت کم به شدت بالا با در نظر گرفتن اصل اضافه بار اجرا گردید (جدول ۱).

برنامه تمرین مقاومتی فزاینده براساس اصول علم تمرینات مقاومتی و سازگاری‌های آن بر بافت چربی و توده عضلانی طراحی گردیده است. بعد از آشنایی کامل با اصول اجرای صحیح حرکات موردنظر پروتکل تمرینی به مدت ۸ هفته اجرا شد (جدول ۲).

بین ایستگاه‌ها ۱ تا ۲ دقیقه استراحت به صورت غیرفعال (انجام حرکات نرم مانند راه رفتن، خم و باز کردن دست و پا) اجرا شد، ولی بین هر دور ۳ تا ۴ دقیقه استراحت فعال (راه رفتن‌های تند، دویدن نرم و سبک) در نظر گرفته شد.

تمامی داده‌ها به صورت (میانگین \pm انحراف استاندارد) بیان شدند. ابتدا از آزمون آماری شایپرو-ویلک، جهت تعیین نرمال بودن توزیع و از آزمون لوین جهت بررسی برابری واریانس‌ها استفاده شد. در مرحله بعد از آزمون‌های آماری T مستقل، آنالیز واریانس با اندازه‌گیری‌های مکرر و آزمون تعقیبی بونفرونی برای آزمون فرضیه‌های تحقیق استفاده شد. سطح معنی‌داری برای تمام محاسبات $p < 0.05$ در نظر گرفته شد و تمام محاسبات با SPSS21 انجام گرفت.

مصرف مکمل ورزشی، عدم مصرف دخانیات، شرکت منظم در فرایند تحقیق به مدت ۱۲ هفته، عدم انجام تمرین‌های بدنی منظم و حرفه‌ای ۶ ماه قبل از شروع تحقیق بود.

۱RM پرس سینه (محاسبه توسط معادله)

۱RM پرس پا (محاسبه توسط معادله)

دستگاه الکتروکاردیوگراف (سنجش شاخص‌های ساختاری و عملکردی قلب) تعیین یک تکرار بیشینه (IRM): بعد از اکو و قبل از اجرای برنامه اصلی، ابتدا یک جلسه آشنایی کار با وزنه با توجه به مبتدی بودن آزمودنی‌ها تشکیل شد. در ادامه آزمودنی‌ها بعد از آموزش اجرای صحیح حرکات در ساعت ۵ بعد از ظهر برای تعیین حداکثر یک تکرار بیشینه در حرکات موردنظر به سالن بدنسازی مهیا شده مراجعه کردند. حداکثر یک تکرار بیشینه در حرکات موردنظر (پرس پا، پرس سینه با هالتر، پارویی نشسته، شکم با زانوی خمیده، جلو پا، بلند شدن روی پنجه پا، پشت ران، پرس شانه، کشش هالتر تا چانه، جلو بازو هالتر) با استفاده از معادله برزیسکی (۱۹۹۳) برآورد شد. برای محاسبه‌ی قدرت بیشینه آزمودنی‌ها با برآورد اولیه از قدرت بیشینه‌ی خود وزنه‌ای را انتخاب و حرکت را تا واماندگی اجرا کنند. سپس با قرار دادن مقدار وزنه و تعداد تکرارها در فرمول زیر قدرت بیشینه برآورد شد. در اجرای این آزمون معمولاً تعداد تکرارها بین ۶-۸ تکرار بود. برای مثال فرض کنید که فردی در اجرای این آزمون حرکت پرس سینه ۹۰ کیلوگرم را ۷ بار تکرار کرد، قدرت بیشینه او مطابق فرمول زیر محاسبه شد:

$[1/0.278 \times (\text{تعداد تکرار تا خستگی}) - 1/0.278] \div \text{وزنه جابجا شده (کیلوگرم)} = \text{یک تکرار بیشینه}$

$1.08 \text{ kg} = [1/0.278 - (7 \times 0.278)] \div 90$ (کیلوگرم) = یک تکرار بیشینه در پژوهش حاضر، در ۳ مرحله قبل از تمرین، پس از پایان ۸ هفته برنامه تمرینی مقاومتی و پس از ۴ هفته بی‌تمرینی پس از ۸ هفته تمرین، کلیه مشخصات بدن‌سنجی و شاخص‌های ساختاری و عملکردی بطن چپ آزمودنی‌ها، اندازه‌گیری و ثبت شد.

جدول ۱. پروتکل تمرین مقاومتی فزاینده

جلسات	جلسه اول	جلسه دوم	جلسه سوم
هفته اول	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۰٪)	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۰٪)	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۰٪)
هفته دوم	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۵٪)	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۵٪)	دور ۲ × تکرار ۱۴ (IRM ۵۵٪)
هفته سوم	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)
هفته چهارم	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۶۰٪)
هفته پنجم	دور ۲ × تکرار ۱۲ (IRM ۵۵٪)	دور ۲ × تکرار ۱۲ (IRM ۵۵٪)	دور ۲ × تکرار ۱۲ (IRM ۵۵٪)
هفته ششم	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۷۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۷۰٪)	دور ۳ × تکرار ۱۰ (IRM ۷۰٪)
هفته هفتم	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۷۵٪)	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۷۵٪)	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۷۵٪)
هفته هشتم	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۸۰٪)	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۸۰٪)	دور ۴ × تکرار ۸ (IRM ۸۰٪)
هفته نهم	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی
هفته دهم	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی
هفته یازدهم	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی
هفته دوازدهم	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی	بی‌تمرینی

جدول ۲. حرکات وزنه‌ای بکار گرفته شده در هر جلسه تمرینی

حرکات اجرا شده از جلسه تمرینی اول تا هشتم	عضلات درگیر در حرکت
پرس سینه	سینه‌ای بزرگ، سینه‌ای کوچک، سه سر بازویی، دلتوئید قدامی، زند زیرین قدامی، زند زیرین قدامی، دندامه‌ای قدامی
پرس پا	پهن داخلی، پهن میانی، راست رانی، پهن خارجی، سرینی بزرگ، دوسررانی (سر بلند)، نیم وتری و غشایی
دراز و نشت	خم کننده‌های مهره‌های گردنی، جناغی چنبری پستانی، راست شکمی، سوئز خاصره‌ای، راست رانی، شانه‌ای
کشش زیر بغل	سینه‌ای بزرگ، متوازی الاضلاع، سه سر بازویی (سر بلند)، دلتوئید خلفی، گرد بزرگ، غرابی بازویی، سینه‌ای کوچک، برون گرداننده دراز
پشت ران	نیم غشایی، نیم وتری، دوسررانی، دوقلو
پرس سرشانه از پشت سر	تقویت عضلات کمر بند شانه‌ای و دوزنقه‌ای
ساق پا ایستاده با دستگاه	دو قلو، نعلی، کف پای
جلوبازو با هالتر EZ	دو سر بازویی، بازویی قدامی، بازوی زند زیرین، دلتوئید قدامی، ساعد

جدول ۳. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه با اندازه‌گیری‌های مکرر بر مقادیر LVIDD

متغیر	منابع تغییرات	SS	df	MS	F	P	اندازه اثر
LVIDD	تمرین	۰/۱۸۰	۱	۰/۱۸۰	۱۱/۲۵۰	*۰/۰۰۴	۰/۴۲۹
		۰/۰۵۳	۱	۰/۰۵۳	۱۲/۷۳۹	*۰/۰۰۳	۰/۴۵۹
	کنترل	۰/۰۰۰	۱	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۳۳۳	۰/۰۶۳
		۰/۰۰۳	۱	۰/۰۰۳	۹/۰۰۰	*۰/۰۰۹	۰/۳۷۵

* تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0.05$

جدول ۴. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه با اندازه‌گیری‌های مکرر بر مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی (سه مرحله اندازه‌گیری)

متغیر	منابع تغییرات	SS	Df	MS	F	P	اندازه اثر
LVIDD	تمرین	۰/۱۸۰	۲	۰/۰۹۰	۱۰/۴۲۵	*۰/۰۰۱	۰/۴۱۰
	کنترل	۰/۰۰۵	۲	۰/۰۰۳	۸/۴۷۸	*۰/۰۰۱	۰/۳۶۱

* تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0.05$

نتایج

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که در گروه تمرین مقادیر LVIDD

پیش‌آزمون با پس‌آزمون و پس‌آزمون با دوره بی‌تمرینی دارای اختلاف معنی‌دار می‌باشد ($P < 0.05$). همچنین در گروه کنترل نیز مشاهده شد که مقادیر LVIDD پیش‌آزمون و پس‌آزمون با دوره بی‌تمرینی دارای اختلاف معنی‌دار می‌باشد ($P < 0.05$).

جهت بررسی تفاوت بین گروهی در مورد مقادیر LVIDD در بین دو گروه تجربی و کنترل از آزمون t مستقل با تفاضل میانگین‌های پیش و پس‌آزمون (گین اسکور (Gain Score)) در گروه‌ها بهره گرفته شد که نتایج در جدول ۶ ارائه شده است.

نتایج جدول ۶ بر اساس مقایسه مقادیر LVIDD بین دو گروه حاکی از آن است که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پیش‌آزمون از پس‌آزمون از تفاوت معنی‌دار برخوردار است ($P < 0.05$). بعلاوه، نتایج این جدول نشان می‌دهد که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پس‌آزمون از دوره بی‌تمرینی از تفاوت معنی‌دار برخوردار است ($P < 0.05$).

بر اساس نتایج تحقیق میانگین سن، قد و وزن به ترتیب $45/37 \pm 5/46$ ، $160/5/40 \pm 56/160$ ، $70/10 \pm 61/26$ بود. فرضیه اول این است که هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک تأثیر معنی‌دار ندارد.

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی به تفکیک گروه تجربی و کنترل، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.05$). بنابر این میزان قطر پایان دیاستولی از پیش‌آزمون به پس‌آزمون افزایش معنی‌دار و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی کاهش معنی‌داری یافته است.

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی (سه مرحله اندازه‌گیری) به تفکیک گروه‌ها، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.05$). لذا، جهت نشان دادن محل این تفاوت‌های درون گروهی از آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده شد که نتایج در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. نتايج آزمون تعقيبى بونفرونى بين مقادير LVIDD

متغير	گروه	زمان	پيش آزمون	پس آزمون	بي تمريني
LVIDD	تمرين	پيش آزمون	---	MD= -۰/۱۵۰ *P= ۰/۰۱۳	MD= -۰/۰۶۹ P= ۰/۰۶۷
		پس آزمون	---	---	MD= ۴/۰۶۳ *P= ۰/۰۰۸
	کنترل	پيش آزمون	---	MD=۰/۰۰۶ P=۱/۰۰۰	MD=۰/۰۲۵ *P= ۰/۰۰۵
		پس آزمون	---	---	MD= ۰/۰۱۹ *P= ۰/۰۲۷

* تفاوت معنی دار در سطح $P < 0.05$

جدول ۶. نتايج آزمون t مستقل جهت نشان دادن تفاوت ميانگين LVIDD در بين گروه‌ها

MD	P	df	T	منابع تغييرات		
				تفاضل	گروه	زمان
-۰/۱۵۶	*۰/۰۰۲	۳۰	-۳/۴۶۰	M ± SD	تمرين	پيش-
					کنترل	پس آزمون
۰/۰۶۲	*۰/۰۱۳	۳۰	۲/۶۴۸		تمرين	پس آزمون-
					کنترل	بي تمريني

* تفاوت معنی دار در سطح $P < 0.05$

جدول ۷. نتايج آزمون تحليل واريانس يک راهه با اندازه گيری های مکرر بر مقادير LVIDS

اندازه اثر	P	F	MS	Df	SS	منابع تغييرات		
						زمان	گروه	متغير
۰/۴۳۲	*۰/۰۰۴	۱۱/۴۱۸	۰/۱۲۹	۱	۰/۱۲۹	پيش- پس آزمون	تمرين	LVIDS
۰/۱۰۸	۰/۱۹۷	۱/۸۲۰	۰/۰۰۵	۱	۰/۰۰۵	پس آزمون-پايان بي تمريني		
۰/۳۸۹	*۰/۰۰۷	۹/۵۶۷	۰/۰۰۶	۱	۰/۰۰۶	پيش- پس آزمون	کنترل	
۰/۰۲۶	۰/۵۳۲	۰/۴۰۸	۰/۰۰۴	۱	۰/۰۰۴	پس آزمون-پايان بي تمريني		

* تفاوت معنی دار در سطح $P < 0.05$

آزمون تعقيبى بونفرونى استفاده شد که نتايج در جدول ۹ نشان داده شده است.

نتايج جدول ۹ نشان می‌دهد که در گروه تمرين مقادير LVIDS پيش آزمون با پس آزمون و دوره بی‌تمريني دارای اختلاف معنی دار می‌باشد ($P < 0.05$).

جهت بررسی تفاوت بين گروهی در مورد مقادير LVIDS در بين دو گروه تجربی و کنترل از آزمون t مستقل با تفاضل ميانگين های پيش و پس آزمون (گين اسکور (Gain Score)) در گروه‌ها بهره گرفته شد که نتايج در جدول ۱۰ ارايه شده است.

نتايج جدول ۱۰ بر اساس مقایسه مقادير LVIDS بين دو گروه حاکی از آن است که مقادير LVIDS بين گروه تجربی و کنترل براساس تفاضل پيش آزمون از پس آزمون از تفاوت معنی دار برخوردار است ($P < 0.05$). بعلاوه، نتايج جدول ۱۰ نشان می‌دهد که مقادير LVIDS بين

فرضيه دوم اين است که هشت هفته تمرين مقاومتی فزاينده بر LVIDS زنان کم‌تحرک تاثير معنی‌داری ندارد.

نتايج جدول ۷، نشان می‌دهد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بين مقادير LVIDS فقط از پيش آزمون تا پس آزمون به تفکيک گروه تجربی و کنترل، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.05$). ولی از پس آزمون تا پايان دوره بی‌تمريني تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($P > 0.05$). بنابراین ميزان قطر پايان سيستولی از پيش آزمون به پس آزمون کاهش معنی‌دار یافته و از پس آزمون تا پايان دوره بی‌تمريني افزايش معنی‌داری نیافته است.

نتايج جدول ۸، نشان می‌دهد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بين مقادير LVIDS از پيش آزمون تا پايان دوره بی‌تمريني (سه مرحله اندازه‌گيري) در گروه تجربی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P < 0.05$). لذا، جهت نشان دادن محل اين تفاوت‌های درون گروهی از

تأثیر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده و یک دوره بی‌تمرینی پس از آن بر شاخص‌های LVIDS و LVIDD بطن چپ زنان کم‌تحرک/ ۱۲

جدول ۸. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه با اندازه‌گیری‌های مکرر بر مقادیر LVIDS از پیش‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی (سه مرحله اندازه‌گیری)

اندازه اثر	P	F	MS	Df	SS	منابع تغییرات	
						متغیر	گروه
۰/۴۲۷	*۰/۰۰۱	۱۱/۱۹۷	۰/۰۷۳	۲	۰/۱۴۶	تمرین	LVIDS
۰/۰۳۳	۰/۶۰۷	۰/۵۰۷	۰/۰۰۴	۲	۰/۰۰۷	کنترل	

* تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0.05$

جدول ۹. نتایج آزمون تعقیبی بونفرونی بین مقادیر LVIDS

متغیر	گروه	زمان	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	بی‌تمرینی
LVIDS	تمرین	پیش‌آزمون	---	MD = -۰/۱۲۷ *P = ۰/۰۱۲	MD = -۰/۱۰۳ *P = ۰/۰۰۵
		پس‌آزمون	---	---	MD = -۰/۰۲۴ P = ۰/۵۹۲
		پیش‌آزمون	---	MD = ۰/۰۲۸ P = ۰/۰۷۲	MD = ۰/۰۰۵ P = ۱/۰۰۰
	کنترل	پس‌آزمون	---	---	MD = ۰/۰۲۳ P = ۱/۰۰۰
		پس‌آزمون	---	---	---
		پس‌آزمون	---	---	---

* تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0.05$

جدول ۱۰. نتایج آزمون t مستقل جهت نشان دادن تفاوت میانگین LVIDS در بین گروه‌ها

MD	P	df	T	تفاضل	منابع تغییرات		
				M ± SD	گروه	زمان	متغیر
۰/۱۵۵	*۰/۰۰۱	۳۰	۴/۰۱۲	۰/۱۲ ± ۰/۵۰	تمرین	پیش-	LVIDS
				-۰/۰۲ ± ۰/۰۳	کنترل	پس‌آزمون	
-۰/۰۴۶	۰/۲۵۳	۳۰	-۱/۱۶۵	-۰/۰۲ ± ۰/۰۷	تمرین	پس‌آزمون-	
				۰/۰۲ ± ۰/۱۴	کنترل	بی‌تمرینی	

* تفاوت معنی‌دار در سطح $P < 0.05$

از آن بر سازگاری‌های که در طول دوره تمرینی حاصل شده‌اند، اثرات معکوسی در جهت کاهش گذاشته است. بنابراین میزان قطر پایان دیاستولی بطن چپ از پیش‌آزمون به پس‌آزمون افزایش معنی‌دار و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی کاهش معنی‌داری یافته است.

نتایج همچنین نشان می‌دهد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی (سه مرحله اندازه‌گیری) به تفکیک گروه‌ها، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). لذا، جهت نشان دادن محل این تفاوت‌های درون گروهی از آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده شد که نتایج در جدول ۵ نشان داده شده است.

نتایج جدول ۵ نشان داد که در گروه تمرین مقادیر LVIDD پیش‌آزمون با پس‌آزمون و پس‌آزمون با دوره بی‌تمرینی دارای اختلاف معنی‌دار می‌باشد ($p < 0.05$). همچنین در گروه کنترل نیز مشاهده شد که مقادیر LVIDD پیش‌آزمون و پس‌آزمون با دوره بی‌تمرینی دارای اختلاف معنی‌دار می‌باشد ($p < 0.05$).

جهت بررسی تفاوت بین گروهی در مورد مقادیر LVIDD در بین دو گروه تجربی و کنترل از آزمون t مستقل با تفاضل میانگین‌های پیش

گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پس‌آزمون از دوره بی‌تمرینی از تفاوت معنی‌دار برخوردار نیست ($P > 0.05$).

بحث

نتایج حاصل نشان داد بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی در گروه تجربی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). همچنین مشاهده گردید که بین مقادیر LVIDD پس‌آزمون و پایان دوره بی‌تمرینی در گروه کنترل تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$).

همانطور که نتایج نشان داد میانگین قطر پایان دیاستولی بطن چپ در گروه تجربی در مرحله پیش‌آزمون 4.74 ± 0.33 ، در مرحله پس‌آزمون 4.0 ± 0.32 و در مرحله بی‌تمرینی 4.81 ± 0.31 بود و در گروه کنترل در مرحله پیش‌آزمون میانگین قطر پایان دیاستولی بطن چپ 4.0 ± 0.41 و در مرحله پس‌آزمون 4.90 ± 0.40 و در مرحله بی‌تمرینی 4.0 ± 0.41 بود. این نتیجه بدان معناست که ۸ هفته تمرین مقاومتی فزاینده با افزایش LVIDD همراه بوده است ولی ۴ هفته بی‌تمرینی پس

و پس‌آزمون (گین اسکور (Gain Score)) در گروه‌ها بهره گرفته شد که نتایج در جدول ۶ ارائه شده است.

نتایج جدول ۶ بر اساس مقایسه مقادیر LVIDD بین دو گروه حاکی از آنست که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل براساس تفاضل پیش‌آزمون از پس‌آزمون از تفاوت معنی‌دار برخوردار است ($p < 0.05$). بعلاوه، نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پس‌آزمون از دوره بی‌تمرینی از تفاوت معنی‌دار برخوردار است ($p > 0.05$).

بر اساس تفاسیر آزمون‌های استنباطی بیان شده در مورد فرضیه اول، فرض صفر مبنی بر عدم تاثیر معنی‌داری هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک رد شده و فرض پژوهش بیان می‌دارد که اثر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک معنی‌دار بوده است. بنابراین هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده سبب افزایش معنی‌دار LVIDD زنان کم‌تحرک می‌شود.

از طرفی بر اساس تفاسیر آزمون‌های استنباطی بیان شده در مورد فرضیه دوم، فرض صفر مبنی بر عدم تاثیر معنی‌داری ۴ هفته بی‌تمرینی پس از هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک رد شده و فرض پژوهش بیان می‌دارد که اثر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک معنی‌دار بوده است. بنابراین ۴ هفته بی‌تمرینی می‌تواند سبب کاهش اثرات مثبت تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD شود.

نتایج این بخش از تحقیق با تحقیق مک دوناق (۲۰۲۱)، گرین (۲۰۱۷)، آمبروسیتی (۲۰۲۱) همخوانی داشت (۱۵-۱۴، ۲۰). افزایش LVIDD احتمالاً به دلیل کاهش فاصله استراحت بین ایستگاه‌های تمرین و حجم تمرین (تعداد ایستگاه‌های تمرین) در هر دور تمرین با وزنه باشد که به موجب آن دستگاه قلبی-عروقی علاوه بر تحمل اضافه بار فشاری (pressure load) با الگوی اضافه بار حجمی نیز روبرو بوده است، که احتمالاً این الگو اضافه بار حجمی باعث افزایش LVIDD در پژوهش حاضر شده است. در پژوهشی که پاندی و همکاران (۲۰۱۸) انجام دادند مشاهده شد که LVIDD پس از تمرینات مقاومتی تغییری نکرد که با پژوهش حاضر در تناقض می‌باشد. شاید علت تناقض نوع خاص تمرینات مقاومتی باشد که در مطالعه حاضر استفاده شده است، زیرا در این مطالعه تعداد ایستگاه‌های تمرین نسبت به مطالعات پیشین افزایش داشته است، در حالی که فاصله استراحت بین ایستگاه‌های تمرین کم شده و ماهیت برنامه تمرین به نوعی مشابه تمرین‌های قدرتی استقامتی شده است (۱۶).

نتایج حاصل از این فرضیه نشان داد بین مقادیر LVIDD فقط از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون به تفکیک گروه تجربی و کنترل، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). ولی از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($p > 0.05$).

همانطور که نتایج نشان داد میانگین LVIDD در گروه تجربی در مرحله پیش‌آزمون $3/14 \pm 0/27$ ، در مرحله پس‌آزمون $3/01 \pm 0/33$ و در مرحله بی‌تمرینی $4/04 \pm 0/28$ بود و در گروه کنترل در مرحله پیش‌آزمون میانگین LVIDD $2/0 \pm 99/31$ و در مرحله پس‌آزمون $3/02 \pm 0/31$ و در مرحله بی‌تمرینی $3/00 \pm 0/39$ بود. این نتیجه بدان

معناست که ۸ هفته تمرین مقاومتی فزاینده با کاهش LVIDD همراه بوده است ولی ۴ هفته بی‌تمرینی پس از آن بر سازگاری‌های که در طول دوره تمرینی حاصل شده‌اند، اثرات معکوسی در جهت افزایش گذاشته است. بنابراین میزان قطر پایان سیستمی از پیش‌آزمون به پس‌آزمون کاهش معنی‌دار یافته و از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی افزایش معنی‌داری نیافته است.

نتایج جدول ۷ نشان داد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بین مقادیر LVIDD فقط از پیش‌آزمون تا پس‌آزمون به تفکیک گروه تجربی و کنترل، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). ولی از پس‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($p > 0.05$).

نتایج جدول ۸ نشان داد که با توجه به مقدار سطح معنی‌داری $\alpha = 0.05$ ، بین مقادیر LVIDD از پیش‌آزمون تا پایان دوره بی‌تمرینی (سه مرحله اندازه‌گیری) در گروه تجربی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). لذا، جهت نشان دادن محل این تفاوت‌های درون گروهی از آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده شد که نتایج در جدول ۹ نشان داده شده است.

نتایج جدول ۹ نشان داد که در گروه تمرین مقادیر LVIDD پیش‌آزمون با پس‌آزمون و دوره بی‌تمرینی دارای اختلاف معنی‌دار می‌باشد ($p < 0.05$).

نتایج جدول ۱۰ بر اساس مقایسه مقادیر LVIDD بین دو گروه حاکی از آنست که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پیش‌آزمون از پس‌آزمون از تفاوت معنی‌دار برخوردار است ($p < 0.05$). بعلاوه، نتایج جدول ۱۰ نشان داد که مقادیر LVIDD بین گروه تجربی و کنترل بر اساس تفاضل پس‌آزمون از دوره بی‌تمرینی از تفاوت معنی‌دار برخوردار نیست ($p > 0.05$).

بر اساس تفاسیر آزمون‌های استنباطی بیان شده در مورد فرضیه سوم، فرض صفر مبنی بر عدم تاثیر معنی‌داری هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک رد شده و فرض پژوهش بیان می‌دارد که اثر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک معنی‌دار بوده است. بنابراین هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده سبب کاهش معنی‌دار بر LVIDD زنان کم‌تحرک می‌شود. از طرفی بر اساس تفاسیر آزمون‌های استنباطی بیان شده در مورد فرضیه چهارم، فرض صفر مبنی بر عدم تاثیر معنی‌داری چهار هفته بی‌تمرینی پس از هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک رد نشده و فرض پژوهش بیان می‌دارد که اثر هشت هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر LVIDD زنان کم‌تحرک معنی‌دار بوده است. بنابراین ۴ هفته بی‌تمرینی نمی‌تواند سبب افزایش اثرات مثبت تمرین مقاومتی بر LVIDD شود.

نتایج این بخش از تحقیق با تحقیق پیپولی و همکاران (۲۰۲۰) کناتی (۲۰۱۹) همخوانی داشت (۱۷، ۱۸).

تمرینات مقاومتی با توجه به فشاری که روی دیواره قلب می‌آورند و قلب را مجبور می‌کنند با قدرت بیشتری خون را به بیرون پمپاژ کند این خود باعث افزایش قطر قلب شده که در نتیجه باعث افزایش سیستمول می‌شود.

نتیجه‌گیری

نتایج حاصله از تحقیق حاضر نشان داد ۸ هفته تمرین مقاومتی فزاینده با ایجاد تغییرات و سازگاری‌های مطلوب در شاخص‌های ساختاری و عملکردی بطن چپ (LVDD و LVIDS) زنان کم‌تحرک همراه است. لذا این افراد می‌توانند از تمرینات مقاومتی بکار گرفته شده در پژوهش حاضر برای دستیابی به سازگاری‌های مطلوب در دستگاه قلب و عروق بهره بگیرند. از طرف دیگر، نتایج ۴ هفته بی‌تمرینی پس از ۸ هفته تمرین مقاومتی نشان از کاهش سازگاری‌هایی که در طول دوره تمرینی بدست آمده بودند، داشت. از این رو زنان کم‌تحرک باید آگاه باشند که تمرینات مقاومتی را بصورت منظم و اصولی دنبال کنند و بین دوره‌های تمرینی تا جایی که امکان دارد وقفه ایجاد نکنند. با توجه به تأثیر سودمند ۸ هفته تمرین مقاومتی فزاینده بر شاخص‌های LVDD، LVIDS، PWT، IVST، %FS و RWT بطن چپ در زنان کم‌تحرک پیشنهاد می‌شود در مراکز تمرینی از این نوع تمرینات برای این جامعه آماری استفاده شود و از آنجائی که ۴ هفته بی‌تمرینی پس از ۸ هفته تمرین، اثرات نامطلوبی بر سازگاری‌های ایجاد شده دارد توصیه می‌گردد زنان کم‌تحرک برنامه‌های تمرینی خود را بصورت منظم و اصولی ادامه دهند.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

consensus decision pathway for optimization of heart failure treatment: answers to 10 pivotal issues about heart failure with reduced ejection fraction: A Report of the American College of Cardiology Solution Set Oversight Committee. *J Am Coll Cardiol* 2021;77:772–810.

7. Tucker WJ, Lijauco CC, Hearon CM, Angadi SS, Nelson MD, Sarma S, et al. Mechanisms of the improvement in peak VO_2 with exercise training in heart failure with reduced or preserved ejection fraction. *Heart Lung Circ* 2018;27:9–21.

8. Anker SD, Butler J, Filippatos G, Ferreira JP, Bocchi E, Bohm M, et al. Empagliflozin in heart failure with a preserved ejection fraction. *N Engl J Med* 2021;385:1451–1461.

9. Fujiwara K, Shimada K, Nishitani-Yokoyama M, Kunimoto M, Matsubara T, Matsumori R, et al. Arterial stiffness index and exercise tolerance in patients undergoing cardiac rehabilitation. *Int Heart J* 2021;62:230–237.

10. Salzano A, De Luca M, Israr MZ, Crisci G, Eltayeb M, Debiec R, et al. Exercise intolerance in heart failure with preserved ejection fraction. *Heart Fail Clin* 2021;17:397–413.

11. Streng KW, Nauta JF, Hillege HL, Anker SD, Cleland JG, Dickstein K, et al. Non-cardiac comorbidities in heart failure with reduced, mid-range and preserved ejection fraction. *Int J Cardiol* 2018;271:132–139.

12. de Barcelos GT, Heberle I, Coneglian JC, Vieira BA, Delevatti RS, Gerage AM. Effects of aerobic training progression on blood pressure in individuals with hypertension: a systematic review with meta-analysis and meta-regression. *Front Sports Act Living* 2022;4:719063.

13. Henson J, Edwardson CL, Davies MJ, Gill JMR, Heaney LM, Khunti K, et al. Physical activity and lipidomics in a population at high risk of type 2 diabetes mellitus. *J Sports Sci* 2020;38:1150–1160.

15. Green DJ, Hopman MTE, Padilla J, Laughlin MH, Thijssen DHJ. Vascular adaptation to exercise in humans: role of hemodynamic stimuli. *Physiol Rev* 2017;97:495–528.

16. Ambrosetti M, Abreu A, Corra U, Davos CH, Hansen D, Frederix I, et al. Secondary prevention through comprehensive cardiovascular rehabilitation: From knowledge to implementation. 2020 update. A position paper from the Secondary Prevention and Rehabilitation Section of the European Association of Preventive Cardiology. *Eur J Prev Cardiol* 2021;28:460–495.

17. Pandey A, LaMonte M, Klein L, Ayers C, Psaty BM, Eaton CB, et al. Relationship between physical activity, body mass index, and risk of heart failure. *J Am Coll Cardiol* 2017;69:1129–1142.

18. Piepoli MF, Abreu A, Albus C, Ambrosetti M, Brotons C, Catapano AL, et al. Update on cardiovascular prevention in clinical practice: A position paper of the European Association of Preventive Cardiology of the European Society of Cardiology. *Eur J Prev Cardiol* 2020;27:181–205.

19. Knuuti J, Wijns W, Saraste A, Capodanno D, Barbato E, Funck-Brentano C, et al. 2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of chronic coronary syndromes. The Task Force for the diagnosis and management of chronic coronary syndromes of the European Society of Cardiology (ESC). *Eur Heart J* 2020;41:407–477.

1. Crisci G, De Luca M, D'Assante R, Ranieri B, D'Agostino A, Valente V, et al. Effects of exercise on heart failure with preserved ejection fraction: an updated review of literature. *J Cardiovasc Dev Dis* 2022;9:241.

2. McDonagh TA, Metra M, Adamo M, Gardner RS, Baumbach A, Böhm M, et al. ESC guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure. Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. *Eur J Heart Fail* 2022;24:4–131.

3. Bozkurt B, Coats AJS, Tsutsui H, Abdelhamid CM, Adamopoulos S, Albert N, et al. Universal definition and classification of heart failure: A report of the Heart Failure Society of America, Heart Failure Association of the European Society of Cardiology, Japanese Heart Failure Society and Writing Committee of the Universal Definition of Heart Failure: Endorsed by the Canadian Heart Failure Society, Heart Failure Association of India, Cardiac Society of Australia and New Zealand, and Chinese Heart Failure Association. *Eur J Heart Fail* 2021;23:352–380.

4. Groenewegen A, Rutten FH, Mosterd A, Hoes AW. Epidemiology of heart failure. *Eur J Heart Fail* 2020;22:1342–1356.

5. Cho DH, Yoo BS. Current prevalence, incidence, and outcomes of heart failure with preserved ejection fraction. *Heart Fail Clin* 2021;17:315–326.

6. Maddox TM, Januzzi JL, Allen LA, Breathett K, Butler J, Davis LL, et al. Update to the 2017 ACC expert